

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2025/26:SfU20

Ett slopat krav på anmälan före ansökan om föräldrapenning

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i socialförsäkringsbalken som innebär att kravet på anmälan före ansökan om föräldrapenning tas bort och att lagen i vissa andra delar anpassas till gällande lagstiftning eller rättas.

Lagändringen om avskaffat krav på anmälan föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. Övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 31 maj 2026 men tillämpas för tid fr.o.m. den 1 januari 2026.

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:117 Ett slopat krav på anmälan före ansökan om föräldrapenning.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Regeringens lagförslag	5
Utskottets ställningstagande	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	6
Propositionen	6
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	7

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i socialförsäkringsbalken,
2. lag om ändring i socialförsäkringsbalken.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:117 punkterna 1 och 2.

Stockholm den 16 april 2026

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Viktor Wärnick

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Viktor Wärnick (M), Tony Haddou (V), Ida Karkiainen (S), Sanne Lennström (S), Clara Aranda (SD), Jessica Rodén (S), Ulrika Heindorff (M), Daniel Persson (SD), Ola Möller (S), Ingemar Kihlström (KD), Anders W Jonsson (C), Nima Gholam Ali Pour (SD), Malte Tängmark Roos (MP), Patrik Karlson (L), Erik Hellsborn (SD), Arber Gashi (S) och Caroline Högström (M).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2025/26:117 Ett slopat krav på anmälan före ansökan om föräldrapenning.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om proposition.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i socialförsäkringsbalken. Förslagen innebär att kravet på anmälan före ansökan om föräldrapenning tas bort och att lagen i vissa andra delar anpassas till gällande lagstiftning eller rätts.

Propositionen

Regeringen föreslår att kravet på anmälan före ansökan om föräldrapenning tas bort. Att avskaffa kravet på anmälan underlättar och förenklar för föräldrar som ska planera sin föräldraledighet och ansöka om föräldrapenning. Att ta bort det kan också bidra till en mer effektiv administration.

Regeringen föreslår även en övergångsbestämmelse till en ändring i socialförsäkringsbalken som gjordes i samband med att lagen (1994:451) om intensivövervakning med elektronisk kontroll upphävdes den 1 januari 2026. Bestämmelsen gäller vilka som omfattas av statligt personskadeskydd.

Regeringen föreslår också en rättelse i 13 kap. 25 § socialförsäkringsbalken om förmånstiden för tillfällig föräldrapenning i vissa situationer.

Lagändringen om avskaffat krav på anmälan föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. Övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 31 maj 2026 men tillämpas för tid fr.o.m. den 1 januari 2026.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion med anledning av propositionen. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som förs fram i propositionen bör anta regeringens lagförslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:117 Ett slopat krav på anmälan före ansökan om föräldrapenning:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om socialförsäkringsbalken¹
dels att 11 kap. 12 § ska upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast före 11 kap. 12 § ska utgå,
dels att 11 kap. 1 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

1 §

I detta kapitel finns inledande bestämmelser i 2–3 §§.

Vidare finns bestämmelser om

- föräldrabegreppet i 4–6 §§,
- adoptionsbegreppet i 7 §,
- rätten till föräldrapenningsför- – rätten till föräldrapenningsför-
månar i 8–13 §§, månar i 8–11 och 13 §§,
- samordning med andra förmåner i 14–16 §§, och
- utbetalning till annan än förälder i 17 §.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

¹ Senaste lydelse av 11 kap. 12 § 2018:1628.

2 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om socialförsäkringsbalken

dels att 13 kap. 25 § ska ha följande lydelse,

dels att ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2025:1055) om ändring i den balken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 kap.

25 §¹

Tillfällig föräldrapenning enligt 22 § lämnas under högst 60 dagar för varje barn och år.

Om föräldern behöver avstå från förvärvsarbete av skäl som anges i 16 § 1, 3 eller 4, eller 20 eller 24 a § lämnas tillfällig föräldrapenning under ytterligare högst 60 dagar för varje barn och år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Tillfällig föräldrapenning enligt 22 och 24 a §§ lämnas under högst 60 dagar för varje barn och år.

Om föräldern behöver avstå från förvärvsarbete av skäl som anges i 16 § 1, 3 eller 4 eller 20 § lämnas tillfällig föräldrapenning under ytterligare högst 60 dagar för varje barn och år.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

2. *Äldre bestämmelser gäller fortfarande för den som utför oavlönat arbete enligt en föreskrift som har meddelats med stöd av 8 § första stycket 2 den upphävda lagen (1994:451) om intensivövervakning med elektronisk kontroll.*

1. Denna lag träder i kraft den 31 maj 2026.

2. De nya bestämmelserna ska dock tillämpas för tid från och med den 1 januari 2026.

¹ Senaste lydelse 2025:1477.